

www.waddinxveen.nl

Beheerplan Openbaar groen 2015–2018

G E M E E N T E

WADDINXVEEN

Inhoudsopgave

1 Inleiding	1
1.1 Doel	1
1.2 Doelstelling	1
1.3 Resultaat	1
2 Kaders	2
2.1 Wettelijke kaders	2
2.2 Beleidskaders	2
2.3 Normen en richtlijnen	4
2.3.1 <i>Richtlijnen gebruik bomen</i>	4
2.3.2 <i>Richtlijnen gebruik openbaar groen</i>	4
3 Kwantiteit en kwaliteit	6
3.1 Kwantiteit	6
3.2 Kwaliteit	7
3.2.1 <i>Kwaliteit bomen</i>	7
3.2.2 <i>kwaliteit openbaar groen</i>	8
4 ONDERHOUD	9
4.1 Strategie	9
4.2 Klein onderhoud	9
4.3 Groot onderhoud	10
5 FINANCIEN	11
5.1 Budget	11
5.2 VAT en uitvoeringskosten	11

1 Inleiding

1.1 Doel

Beheer en onderhoud van de openbare ruimte is een kerntaak van de gemeente. Bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte spelen diverse maatschappelijke en publieke belangen. De gemeente is verantwoordelijk voor het behartigen van de publieke belangen. De kwaliteit van de leefomgeving is één van die belangen, een kwalitatief goede groenstructuur draagt bij aan het welzijn en de veiligheid van de bevolking. Groen heeft een grote invloed op de waardering van de openbare ruimte en faciliteert verschillende functies zoals ruimte voor wandelroutes en de geleiding van verkeersroutes.

Het goed beheren en onderhouden van het openbaar groen is een grote kostenpost. Het is daarom van belang het beheer en onderhoud zo efficiënt mogelijk uit te voeren.

In het beheerplan openbaar groen wordt inzicht gegeven in de bestaande kwaliteit, de vertaling van het beleid ⁽¹⁾, de planning van de werkzaamheden en de daaraan gekoppelde financiële middelen.

1.2 Doelstelling

Het opstellen van dit beheerplan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Wat heeft de gemeente Waddinxveen in beheer?
- Wat is de kwaliteit hiervan?
- Wat is het benodigde budget om te voldoen aan de beoogde kwaliteit?
- Welke onderhoudsmaatregelen zijn noodzakelijk?
- Wanneer moet het onderhoud worden uitgevoerd?

Naast een antwoord op bovenstaande vragen is de ambitie van de gemeenteraad verwerkt in de planning. De raad heeft – met het vaststellen van de visie beheer openbare ruimte – gekozen de openbare ruimte gedifferentieerd te beheren. Een overzicht van de gekozen kwaliteitsniveaus is terug te vinden in het algemene deel van het integrale beheerplan 2015-2018. Een andere belangrijke doelstelling is de herinrichting van de projectgebieden.

1.3 Resultaat

Als we terugblikken op de beheerperiode 2011-2014 zijn de volgende resultaten behaald:

- Het uitvoeren van integrale projecten met een overwegend groen karakter waarbij de herinrichting is afgestemd met onze partners;
- Door een andere wijze van aanbesteden (kwaliteit gestuurd in plaats van frequentie gestuurd) in combinatie met een gunstige marktwerking is het onderhoudsniveau in 2013 en 2014 kostenneutraal verhoogd van C naar B.
- Er is een kostenreductie doorgevoerd door het omvormen van beplanting.
- We hebben nieuw beleid opgesteld voor het omgaan met snippergroen en illegaal in gebruik genomen groen.
- Gemiddeld 338 meldingen per jaar afgehandeld over de groene openbare ruimte.
- Waddinxveners gaven voor het groenonderhoud in 2014 gemiddeld een 6,9 (schaal 1-10) in antwoord op de vraag: in de buurt zijn perken, plantsoenen en parken goed onderhouden. Deze waardering is licht – met 0,2 – toegenomen ten opzichte van 2011, en ligt boven het landelijk gemiddelde cijfer (een 6,7 in 2014).

In de periode 2015-2018 willen we de volgende resultaten behalen:

- Het onderhouden en beheren van het openbaar groen conform de vastgestelde kwaliteit.
- Minder meldingen dan in de afgelopen beheerperiode.
- Twee VTA controles zijn uitgevoerd van het hele bomenbestand. Daarnaast is frequentere controle uitgevoerd van attentie- en risicobomen zoals gangbaar (resp. eens per 12 en per 4 maanden).
- Waddinxveners waarderen het groenonderhoud tenminste op een 6,9.
- Het inzichtelijk krijgen van het illegaal in gebruik genomen openbaar groen in 2018.

(1) Het beleid is samengevat in de visie beheer openbare ruimte.

2 Kaders

2.1 Wettelijke kaders

De kwaliteit waaraan het openbaar groen moet voldoen is niet in abstracte waarde wettelijk vastgelegd. Wel is bijvoorbeeld de onderhoudsplicht vastgelegd. Hieronder wordt puntsgewijs de, voor het openbaar groen, relevante wet- en regelgeving benoemd.

De Flora en Faunawet

De Flora- en Faunawet is in 2002 in werking getreden. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

Zorgplicht flora en fauna

De Flora- en Faunawet kent een zorgplicht, waarbij we voldoende zorg in acht moeten nemen voor in het wild levende dieren en planten. Hoe we als gemeente uitvoering geven aan de zorgplicht is vastgelegd in onze gedragscode Flora- en Faunawet. Wij werken op basis van deze gedragscode zodat we voldoen aan deze zorgplicht. De nodige actualisatie van deze code verzorgen wij deze beheerplanperiode.

Zorgplicht veiligheid

De gemeente kent een zorgplicht voor het behoud van een veilige omgeving. Deze zorgplicht staat beschreven in het Burgerlijk Wetboek. Wanneer we spreken over de zorgplicht voor bijvoorbeeld onze bomen moeten we voorkomen dat er schades optreden die we hadden kunnen voorzien. We hebben de plicht om onze bomen regelmatig te inspecteren. Door het uitvoeren van de inspecties kunnen we onderhoud doorvoeren, waardoor de kans op schades verminderd. Daarnaast kan door de uitgevoerde inspectie een eventuele schuldaansprakelijkheid worden weerlegd. Het inspecteren van de bomen en het uitvoeren van onderhoud is zo een vorm van risicobeheersing.

2.2 Beleidskaders

Groenstructuurplan

In vervolg op de vorming van de beheerparagraaf openbaar groen wordt gewerkt aan nieuw beleid. Het huidige groenstructuurplan dateert uit 2006 en speelt onvoldoende in op de nieuwe inzichten en wensen die zowel wij als onze partners hebben. Bij de herijking van de beheerplannen eind 2016 worden de consequenties van het nieuwe beleidsplan inzichtelijk gemaakt en verwerkt in deze paragraaf.

Algemene plaatselijke verordening

Gemeentelijke regelgeving over het al dan niet vergunningplichtig zijn van het kappen van bomen is opgenomen in de Algemene plaatselijke verordening. Kort gezegd houdt dit in dat kappen in principe alleen vergunningplichtig is van bomen die staan op de door het college vastgestelde lijst van bijzondere bomen en/of die staan in de hoofdgroenstructuur en een stamomtrek hebben van tenminste 1 meter op 1,30 meter hoogte.

Kwaliteit

Resultaat telt in het beheer van de openbare ruimte. Wij sturen niet meer op inspanning/frequentie, maar op het bereikte resultaat. Voor het openbaar groen is de kwaliteit vastgesteld op niveau B, met als uitzondering van de centrumgebieden (niveau A) en het buitengebied (niveau C).

Burgerparticipatie

Binnen de beschikbare middelen realiseren we een aantrekkelijke en verzorgde openbare ruimte voor de bewoners. Wij staan positief tegenover burgerparticipatie in het groenbeheer. Daaraan werken wij mee indien de situatie zich hiervoor leent door het voorwaardelijk in onderhoud geven van (delen van) groenstroken / plantsoenen aan burgers.

Communicatie

Wij vinden het van belang dat onze partners betrokken zijn bij de inrichting. Daartoe organiseren wij bij renovatieprojecten van de openbare ruimte informatieavonden en stellen wij hen in de gelegenheid hun wensen kenbaar te maken voordat ingrijpen in de inrichting aan de orde is. Zo sluit de inrichting van de nieuwe situatie zoveel als mogelijk aan bij de wensen.

Daarnaast raadplegen wij de wijkplatforms jaarlijks over ons programma voor het ingrijpen in het bomenbestand (snoeien en kappen). Andere vormen van participatie vinden plaats door het jaarlijks organiseren van een activiteit tijdens de Nationale Boomfeestdag.

Wijkbudget

Het wijkbudget is beschikbaar gesteld om zelfwerkzaamheid van onze partners te stimuleren. De middelen kunnen ingezet worden om de kwaliteit van het openbaar groen lokaal te verhogen. Wij investeren in een andere inrichting van het groen en de bewoners voeren het onderhoud geheel of gedeeltelijk in eigen beheer uit.

Niet legaal in gebruik genomen groen

Een beperkt deel van het gemeentelijke openbare groenareaal en ander gemeentelijk grondgebied is illegaal in gebruik genomen door inwoners of bedrijven. Met het oog op een adequaat beheer van haar eigendommen heeft de gemeente beleidsregels vastgesteld voor de manier waarop zij omgaat met gronden die door haar inwoners in gebruik zijn genomen. In aansluiting hierop is in 2012 door middel van een gemeentebrede inventarisatie in kaart gebracht of er sprake is van mogelijk illegaal grondgebruik. In 2014 is een project gestart om voor een aantal gevallen, die conform het genoemde beleid prioriteit hebben, het mogelijk illegaal gebruik op te pakken. Indien daadwerkelijk sprake blijkt van illegaal gebruik, zal de gemeente daarop passende vervolgactie ondernemen. Hiertoe hoort het samen met de desbetreffende inwoner verkennen van mogelijke oplossingen (met name terugbrengen in oorspronkelijke staat of verkopen) en handhaving voor zover dat gepast of noodzakelijk is.

Snippergroen

Inwoners die interesse hebben in de aankoop van snippergroen dat direct aansluit op hun eigendom kunnen hiervoor een aanvraag indienen bij de gemeente. Voor de beoordeling van aanvragen om dergelijke grond (maximaal 150 m² groot) heeft de gemeente beleidsregels vastgesteld.

2.3 Normen en richtlijnen

2.3.1 Richtlijnen gebruik bomen

Wij geven de voorkeur aan het planten van bomen in beplanting of gras, wanneer de bomen toch in de verharding worden geplant dient de groeiplaats goed ingericht te worden om zo de kans op overlast en slechte groei te verminderen. Bij het gebruik van bomen kiezen we voor soorten die in Waddinxveen passen. Daarbij houden we rekening met de bodemgesteldheid in Waddinxveen. In onderstaande tabel zijn de richtlijnen omschreven die we hanteren bij het gebruik van bomen. Het betreft hier de richtlijnen voor nieuw aan te planten bomen en niet voor de huidige situatie.

Richtlijnen bij gebruik bomen	1e grootte	2e grootte	3e grootte
A afstand tot de gevel (gemeten van de halve hoogte van de uiteindelijke boom)	>10 m	>6 m	>4 m
B afstand tot de rijbaan	>1 m	>1 m	>1 m
C afstand tot de openbare verlichting	> 8 m	>6 m	> 4 m
D afstand tot kabels en leidingen	> 2 m	> 2 m	> 2 m
E afstand tot riolering	> 2 m	> 2 m	> 2 m
F afstand tot erfgrans	> 2 m	> 2 m	> 2 m
G afstand tot watergang	> 3,5 m	> 3,5 m	> 3,5 m
H ondergrondse groeiruimte	12 m ³	8 m ³	5 m ³

Bij het verwijderen van bomen wordt zoveel mogelijk en passend getracht in hetzelfde werk hetzelfde aantal bomen terug te planten. De uitwerking van richtlijnen voor de gevallen dat dit niet realiseerbaar is, worden meegenomen in de actualisatie van het Groenstructuurplan.

2.3.2 Richtlijnen gebruik openbaar groen

Eenduidig sortiment

Bij relatief kleine groenvakken beperken we het aantal soorten. Hierdoor ontstaat een rustig groenbeeld en blijven de beheerkosten beperkt. In ruimere groenvakken werken we met verschillende soorten eventueel in combinatie met solitaire heesters. Enkele veel toegepaste soorten zijn Cotoneaster, Lonicera en Prunus.

Vergroten sociale veiligheid

De opgaande beplanting zoals bosplantsoen en heesters kan – vooral in combinatie met een onverlichte openbare ruimte – leiden tot een sociaal onveilig gevoel. Vanuit het integraal veiligheidsbeleid worden aandachtgebieden aangedragen en waar nodig wordt de beplanting omgevormd. Het wegnemen van gevoelens van onveiligheid is één van de speerpunten in het collegewerkprogramma 2014-2018.

Veiligheid

In het openbaar groen dragen we zorg voor het voorkomen van onveilige situaties. De veiligheid binnen de discipline openbaar groen kan verdeeld worden in drie categorieën:

1. technische staat: De technische staat van de beplanting moet goed genoeg zijn om schade door groen te voorkomen.
2. sociale veiligheid: In het algemeen houden bewoners van overzicht in het groen. Dit betekent vaak een voorkeur voor open en half open groen. Te dicht en hoog groen roept gevoelens van onveiligheid op. Het is belangrijk dat doorgaande fiets- en voetpaden waar mensen langs moeten en waarvoor geen alternatief is, sociaal veilig zijn.
3. verkeersveiligheid: Er mogen geen onoverzichtelijke situaties zijn door groen op kruispunten. Anderzijds kan groen bijdragen aan de verkeersveiligheid, bijvoorbeeld door te markeren of af te remmen.

Juiste groen op de juiste plaats

Met het oog op situering van het juiste groen op de juiste plaats zijn op hoofdlijnen drie categorieën groen te onderscheiden: hoogwaardig, cultureel en ecologisch groen.

Hoogwaardig groen betreft het onderhoudsintensievere siergroen (waaronder plantenbakken en éénjarige en vaste planten). Dat verdient met name een plek in de centra, begraafplaatsen en accentgebieden.

Cultureel groen betreft gecultiveerd groen (o.a. gazon, heesters en bodembedekkers). De gemeentelijke groenvoorzieningen bestaan grotendeels uit dergelijke beplantingen. Dit groen past met name in woonwijken, bedrijventerreinen en parken.

Ecologisch groen betreft het meer natuurlijk groen (o.a. bosplantsoen met inheemse soorten en natuurlijke ondergroei, natuurlijke oevers, ecologisch beheer grasland). Situering van dergelijk groen past vooral in het buitengebied en de robuustere delen van de hoofdgroenstructuur.

Situering van het juiste groen op de juiste plaats is met name een aandachtspunt als aanplant dan wel vervanging van beplanting aan de orde is. Dat is het geval bij aanleg van openbaar groen, herinrichting/renovatie van de openbare ruimte of als vervangen van beplanting nodig blijkt. Richtlijnen hiervoor zullen worden opgesteld met de vorming van nieuw groenbeleid dan wel actualisatie van het groenstructuurplan deze beheerplanperiode.

3 Kwantiteit en kwaliteit

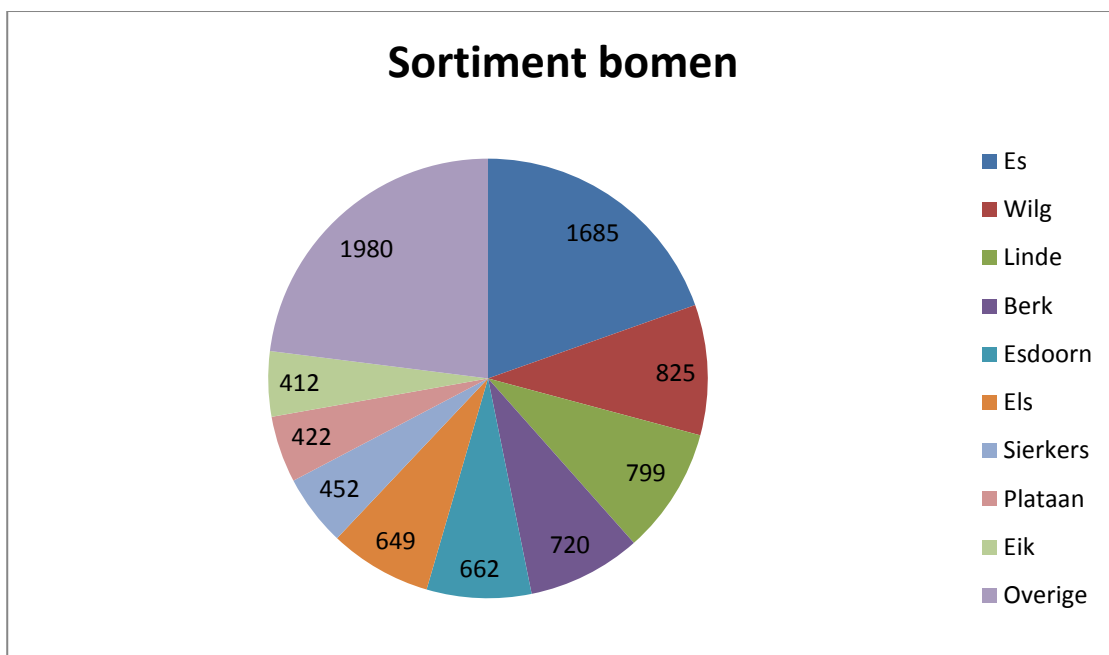
In dit hoofdstuk is de kwaliteit en de kwantiteit van het openbaar groen weergegeven. De gegevens zijn gebaseerd op de boominspecties uit 2012 en op de inventarisatie uit 2013. Zowel de inventarisatie als de inspectiegegevens zijn verwerkt in ons beheersysteem GBI. Daarnaast verkrijgen we kwaliteitsgegevens door het toezicht op onze beeldbestekken.

3.1 Kwantiteit

Op basis van de uitgevoerde inspecties is het areaal inzichtelijk gemaakt.

Bomen

In totaal hebben wij 8606 bomen in beheer. De verschillende soorten zijn verwerkt in ons beheersysteem. In onderstaand figuur is weergegeven wat de meest voorkomende boomsoorten in Waddinxveen zijn.

Voor het onderhoud en beheer van onze bomen is het goed om naast de kwalitatieve gegevens ook inzicht te hebben in de groeifase. Bij iedere fase is een ander soort onderhoud noodzakelijk en zijn ook andere kosten verbonden.

Openbaar groen

Het areaal van het openbaar groen bedraagt 927.000 m². Een onderverdeling op hoofdlijnen is weergegeven in onderstaande tabel (peiljaar 2014).

Bepanting	Oppervlak [m ²]
Bosplantoen	88.779
Bodembedekkers	96.984
Hagen	11.988
Opgaande bepanting	33.208
Sierheesters	5.717
Vaste planten	378
Gazon	344.409
Ruig Gras	345.620

3.2 Kwaliteit

In deze paragraaf wordt ingegaan op de kwaliteit van ons openbaar groen. De gegevens zijn gebaseerd op een beheerinventarisatie¹ van de bomen uit augustus 2012 en door middel van het toezichthouden op onze beeldkwaliteitsbestekken.

3.2.1 Kwaliteit bomen

De kwaliteit van de bomen is inzichtelijk gemaakt door een visuele boomveiligheidscontrole, waarbij gebruik is gemaakt van de VTA-methodiek (Visual Tree Assessment). Aan de hand van deze methodiek wordt de boom als geheel en per onderdeel (kroon, stam en stamvoet) beoordeeld om inzicht te krijgen in de stabiliteit en de breukveiligheid van de boom. Binnen de beoordeling wordt zowel gelet op biologische aspecten (conditie, aantasting) als op mechanische aspecten (onder andere de vorming van reactiehout, beschadigingen, verzwakte takaanhechtingen en grof dood hout). De resultaten van de VTA in de onderstaande tabellen.

Veiligheidscategorie	aantal	percentage
Risicoboom	1237	14
Attentieboom	152	2
Geen noemenswaardige afwijkingen	7028	82
Niet te beoordelen	189	2

Risicoboom: bij deze categorie zijn door ons inmiddels maatregelen genomen om de veiligheidsrisico's te minimaliseren. Het gaat voornamelijk om grof dood hout en dierlijke aantasting (eikenprocessie- en wilgenhoutrups). Daarnaast zijn een aantal bomen verwijderd.

Attentieboom: bij deze bomen is het van belang extra te controleren. Er zijn afwijkingen aangetroffen die gemonitord moeten worden (onder andere ziektes, plakoksels en aantastingen).

Niet te beoordelen: bij deze bomen kon de veiligheid niet volledig worden beoordeeld vanwege klimbegroeiing of een onbereikbare standplaats.

Onderhoudsstaat	aantal	percentage
Aanvaard boombeeld	8185	95
Achterstallig boombeeld	114	1
Verwaarloosd boombeeld	1	0
Onherstelbare snoeiachterstand	1	0
Niet relevant	305	4

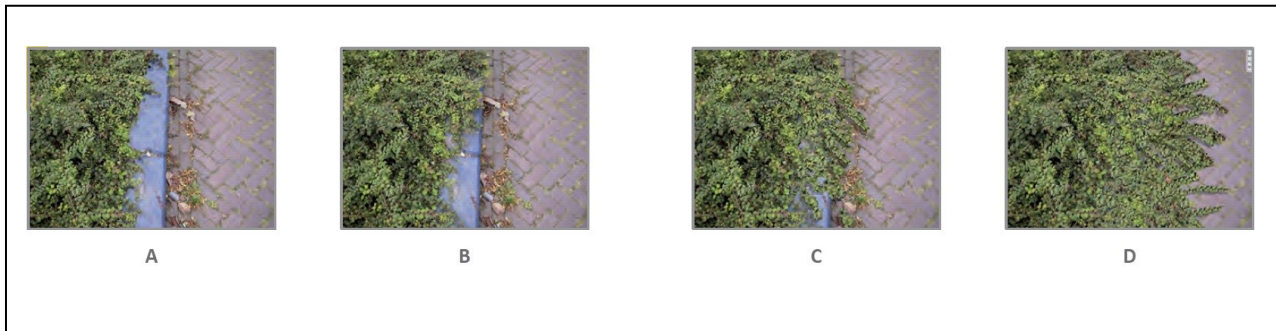
¹ De beheerinventarisatie is uitgevoerd in augustus 2012 door Bomenwacht Nederland. De volledige inventarisatie is op te vragen bij de afdeling Ruimte.

3.2.2 kwaliteit openbaar groen

In 2012 zijn we begonnen met onze beeldbestekken. Anders dan voorheen wordt nu niet voorgeschreven met welke frequentie onderhoud moet worden uitgevoerd, maar aan welke kwaliteit deze moet voldoen. De bestekken worden gecontroleerd door het cluster onderhoud en geven weer of de aannemers de geëiste kwaliteit leveren. Uit de controles blijkt dat de door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteit behaald is.

Voor huidige beheerperiode 2014-2018 is de kwaliteit van het openbaar groen vastgesteld op gedifferentieerde beeldkwaliteitsniveaus (A, B en C). De kwaliteit is middels beelden en beschrijvingen vastgelegd in de CROW publicatie "Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2013"

Voorbeeld van indeling naar beeldkwaliteitsniveau's voor bodembedekkers

4 ONDERHOUD

In dit hoofdstuk wordt omschreven welk type onderhoud we toepassen en welke beheerstrategie we hanteren.

4.1 Strategie

De beheerstrategie is verwerkt in ons beheersysteem. Binnen de gehanteerde strategie zijn enkele uitgangspunten die we hieronder toelichten.

Omvormen

Het omvormen van groenvakken heeft als belangrijkste doel een besparing op de onderhoudskosten. Bij het omvormen praten we meestal over heestervakken of bosplantsoen die bij reconstructies worden heringericht als gras.

Extensief beheer

Waar mogelijk en wenselijk wordt door ons extensief beheer toegepast. Dit vertaalt zich in meer natuurlijke beplantingen, ruwe bermen, ecologische oevers en hogere natuurwaarden. Het beweiden van gazons door schapen is een voorbeeld van extensief beheer.

Groen in reconstructies

Bij het herinrichten van de integrale projecten wordt kritisch gekeken naar de toekomstige beheer- en onderhoudskosten. We gaan na of het wenselijk is om bomen terug te plaatsen in de trottoirs in verband met toekomstige worteldruk en we werken samen met de wijkplatforms om zelfwerkzaamheid te stimuleren (een hogere kwaliteit groen wat door de burgers wordt onderhouden).

Bomen

Bij het aanplanten van bomen creëren we de juiste leefomstandigheden, waardoor bomen in goede gezondheid oud kunnen worden. Hierdoor worden onnodige beheer- en onderhoudskosten in de toekomst voorkomen. De uitgangspunten – zoals omschreven in onze LIOR – zijn een goede soortkeuze in relatie tot de beschikbare ruimte, goede standplaatsinrichting, voldoende afstand tot de kabels en leidingen en een goede kwaliteit van het plantmateriaal.

Onze bomen vervangen wij bij voorkeur pas wanneer deze zijn beschadigd of ziek zijn en/of een risico vormen voor de omgeving. Daarnaast vervangen we bomen aan het einde van hun levensduur. Binnen de integrale projecten kan afgeweken worden van bovenstaande, dit kan bijvoorbeeld wanneer de bomen niet meer in het straatbeeld passen, een goede herinrichting verhinderen (denk aan te smalle trottoirs of bochtstralen), of einde levensduur naderen.

Beeldkwaliteit

De kwaliteit van ons groenareaal is niveau B met uitzondering van de centra welke we op A niveau onderhouden en het buitengebied wat wordt beheerd op C niveau.

4.2 Klein onderhoud

Het openbaar groen dient een verzorgd uiterlijk te hebben, dient te voldoen aan haar functies en dient te allen tijde veilig te zijn. Door de uitvoering van het jaarcyclisch onderhoud op het bestuurlijk vastgestelde onderhoudsniveau is de kwaliteit voldoende geborgd.

Er bestaat een uitgebreid pakket aan maatregelen, die ervoor zorgdragen dat de verschillende beheergroepen (gras, heesters, hagen, speelvelden, bomen etc. etc.) in het openbare groen op het juiste peil blijft. Deze maatregelpakketten wijzigen constant; innovaties in het vakgebied, nieuwe beplantingssoorten, schaalgrootte van het areaal en aanpassingen vanwege weersverschillen zijn er de oorzaak van dat doorlopend wijzigingen worden toegepast in de maatregelpakketten. De grootste meerwaarde in het beheer van openbaar groen van het sturen op beeldkwaliteit is, dat het resultaat van de werkzaamheden centraal staat en niet de werkwijze. Dat daarbij voorwaarden gelden, zoals geen toepassing van bestrijdingsmiddelen en toepassing duurzaam beheer in de openbare ruimte, staat buiten kijf.

Voor wat betreft de veiligheid van het gemeentelijke bomenbestand is een periodieke controle (de VTA-controle) van de stabiliteit en veiligheid van de bomen onderdeel van de werkzaamheden. Het behoud van de functionaliteit van het groen is een voorwaarde waarin de wijkteams een bewakende rol spelen. De eigen teams kennen de omgeving en weten welke functies de plantsoenen dienen te hebben. Dit kan zijn: verkeersgeleiding, ruimtelijk beeld, natuurbehoud, spelen, plekken voor honden, flora & fauna en iedere mogelijke combinatie van functies. Daar waar openbaar groen door oneigenlijk gebruik, door vandalisme of door een ongeval is beschadigd, wordt vanuit het jaarcyclisch onderhoud hersteld en zo nodig aangepast of beveiligd. Daarbij wordt iedere aanpassing/ wijziging vastgelegd, zodat het databeheer van de gemeentelijke eigendommen actueel blijft.

De culturele kunstwerken zijn financieel geborgd in het beheerplan openbaar groen. Het schoonmaken van en kleine herstelwerkzaamheden uitvoeren aan de culturele kunstwerken valt onder de noemer klein onderhoud.

4.3 Groot onderhoud

Onder groot onderhoud verstaan we het (gedeeltelijk) vervangen van bomen, beplantingen en gras. Voor het groen is een gemiddelde levensduur vastgesteld. Deze verschilt per groentype. Bomen en bosplantsoen gaan gemiddeld langer mee dan een vak met bodembedekkers. Op basis van de gemiddelde levensduur is bepaald welke middelen noodzakelijk zijn om het vastgestelde beheerniveau te behalen en ons areaal duurzaam in stand te houden.

Het repareren van hekwerken, het opnieuw voegen van metselwerk, of het herstellen van beschadigingen op of aan onze culturele kunstwerken zien we als groot onderhoud. Financieel is dit verwerkt in het beheerplan openbaar groen.

Jaarlijks bepalen we welke gebieden voor renovatie, herinrichting of vervanging in aanmerking komen. We houden hierbij rekening met het volgende afwegingskader:

1. Prioriteit hebben onveilige of zeer slecht functionerende locaties.
2. Het grootste deel van de renovatie en vervanging gebeurt in samenhang met andere herinrichtingen in de openbare ruimte zoals wegreconstructies, herontwikkeling, rioolvervanging en dergelijke.
3. Pleksgewijze vervangingen worden uitgevoerd om het algemene kwaliteitsbeeld van een gebied te verbeteren.

5 FINANCIEN

5.1 Budget

De budgetten voor klein en groot onderhoud evenals de investeringsbudgetten zijn gebaseerd op de vastgestelde Visie Beheer Openbare Ruimte. In onderstaande tabel zijn de budgetten voor de komende vier jaar weergegeven.

Openbaar groen	2015	2016	2017	2018
Klein onderhoud	€ 670.579	€ 670.579	€ 670.579	€ 670.579
Groot onderhoud	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Totaal	€ 835.082	€ 823.682	€ 823.682	€ 823.682

Cult. kunstwerken	2015	2016	2017	2018
Klein onderhoud	€ 14.503	€ 3.103	€ 3.103	€ 3.103
Groot onderhoud	€ 4.873	€ 4.873	€ 4.873	€ 4.873
Totaal	€ 19.376	€ 7.976	€ 7.976	€ 7.976

De kapitaallasten, overheadkosten en personeelslasten zijn hierin buiten beschouwing gelaten.

5.2 VAT en uitvoeringskosten

De plankosten en kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht (VAT kosten) zijn afhankelijk van de complexiteit en omvang van een project. Begroten is daarom beter dan het hanteren van een norm. Begroten is echter pas mogelijk als de scope van een project globaal duidelijk is. De integrale projecten zijn begroot en de VAT kosten zijn inzichtelijk. VAT kosten worden berekend bij groot onderhoud en investeringen. In onze klein onderhoudsbudgetten zijn geen VAT kosten noodzakelijk